

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Szegénység és gazdagság.

Ahol a nép szegényedik, ott a haladás fenakad. Ott a műveltség fátylaja mindig halványabban pislog. Ott az erkölcsök is durvulnak.

Ezért volna fenkölt állami feladat a szegénység kiküszöbölése. Ezért kellene beváló fegyverrel hadba szállani minden ok és okozó ellen, aki és amely a szegénység fokozására szegődik.

Egyelőre azonban egyetlen oldalról nem látunk törekvést, mely a szinte már nemzedéket pusztító szegénység ellen fölvenné a harcot, sőt azt se látjuk, hogy a gondviselő földi hatalmak legalább a mesterséges drágítást ellensúlyoznák.

Hogy mindazonáltal még se bukják idő előtt sirjába a család, a nemzet, — ha már senki sem siet oltalmukra — magunknak kell a harcot állani és végig küzdeni.

Mi a drága? No, nem úgy kérdem, hogy mi a drága? Mert erre egyetlen szó adja meg a választ: „minden.”

Hanem úgy, hogy mikor állapodik meg valaminek a drága volta. Először is drága az, ami nekem drága . . . vagyis drága minden olyan kívánt tárgy, akár fogyasztani való, akár maradandó, aminek árát nem könnyen szakíthatom ki a jödelmemből. Minden drága nekem, amire nem telik a keresetemből. Példák

helyett csak annyit mondok, hogy drága még az is, ami, noha nehezen, de nélkülözhető.

Ezen megállapítás szerint semmit sem veszek, amit nélkülözhetek. Lemondást gyakorolok és lemondást gyakoroltatok enyéimmal. A lehető legmesszibb menő határig. Több ez, mint közönséges takarékoskodás. De szükséges. Az életbölcesség, a józan ész kényszerít rá. Véteni ezen principium ellen különben is csak úgy lehet, hogy kitésszük magunkat a boszuállásnak.

Fölötte sajnálatos, de tanácsos, hogy szigorú határt szabjunk költségeinknek ilyen szempontból. Ez az egyénnek szoros kötelessége. Nem mondom, hogy kényelmes. Sőt akárhányszor keserves is. De kötelesség. A végzetten perbeszállni hiábavalóság. A lehetetlent erőltetni kábaság.

Am nemcsak lemondás és józan-ság kell hozzá, hanem praktikus érzés is. És tettvágy, leleményesség, dologra készség. Mindent, amit magunk el tudunk készíteni, meg kell fogni. A drágaság ellen egyik fegyver az ember saját munkája. A férfi éppen úgy, mint az asszonyé. Hogy a jövedelem — ha nem áll módunkban annak fokozása — mégis elég legyen, apasztani kell a kiadásokat; és hogy még se hiányozzék minden, sok apróságot magunknak kell elkészíteni.

A nyomasztó drágaság fogja visszahozni azt a kort, mikor a háziszerszám becsületben állott.

Másik szempont szerint drága az, aminek az ára sokkal nagyobb, mint az értéke. A városiak élleme majdnem kivétel nélkül ezen szempontból drága. A táplálékunk tápereje és az érté kiadott összegek közt nincs arány. Az alig-alig tápláló élelmi cikkek is hallatlanul borsos áron vásárolhatók.

Itt már az államhatalom maradt adósunk az idejében való intézkedésekkel. De hiába várnök, hogy egykettőre pótolja a mulasztást. Itt is mi magunk legyünk a baj gyógyítói. Jobban meg kell válogatni az élelmi cikket és nem szabad elfogultan csak azt kedvelni és nagyratartani, ami drága. A népelelmezésből Magyarországon, sok olyan táplálék szorult félre, melyet más országokban haszonnal fordítanak célra. Merem mondani, hogy nálunk a hus csak azért vállhatott olyan hallatlanul méregdrágává, mert az emberek jobbra tisztán husból akarnak táplálkozni. Viszont sok egészen közönséges élelmi cikk nálunk luxus-cikké lépett elő, tehát olyan az ára is, holott mindennapi ételül kellene fogadni és akkor nagyban való termelése és tekintélyesebb forgalma csakhamar leszállítaná az árat. Ilyen például a sajt meg a turó. Budapestben ma az emberek turósat esznek,

Karácsonyi ajándéknak

megfelelő „legolcsóbb

megbízható bevásárlási

forrás!

ÓRA, ÉKSZER ÉS ARANYÁRUK

Órajavítások,
 ékszerátalakítások

jól és olcsón, tört aranyat becserelek. — Vidékre választékot küldök.

Ugyanitt tárgyak 1 koronától feljebb vannak.

Divatos
 briliánsárak, dísz-
 tárgyak, evőeszközök
 valódi és chinaezüsből.

! Menyasszonyi ajándékok. !!

Keszler Dezső,

— órás és ékszerésznel, —
ZOMBOR, főutca 4. szám,
 FREY-féle ház. 100-67

de hogy a turó maga is nagyon tápláló vacsora tudna lenni kenyérrel, azt két-két hallgatják...

Bizony nem ártana, ha harmadizig való nagyanyánk felkelne sirjából és elbeszelné késő unokáinak, hogy miből állott a családnak egy hétre való étlapja az ő korában. Csudálatos, hogy akkor tagbaszakadt, nyugodtan és soká dolgozni bíró emberektől volt népes az ország... ma csupa válogatott és drága menü mellett a polgári osztály fiai és leányai vérszegények, sápkórosak, idegesek, dologra nem termettek.

M-s.

Zombor város fejlesztése.

(Tanulmány.)

Irtta: **SZABÓ LASZLÓ**, városi főmérnök.
XIII.

Kereskedelmi és polgári iskola.

A kereskedelmi iskola ezelőtt 19 évvel épült, amikor az intézet gyermekkorát élte, azóta a természetes fejlődés, megerősödés és a fokozódó igényeknek megfelelőleg az épület szűknek bizonyult, ha tehát az intézet működését megbénítani, fejlődésében megakadályozni nem akarjuk, az épület bővítése elkerülhetetlen. Még inkább elodázhatatlan lesz a bővítés, ha a kereskedelmi iskolánál a tervezett IV. osztály felállítatik. A bővítésre számítva, az épület már eredetileg akként emeltetett, hogy arra egy emeletsor ráépíthető. Ámde a bővítésnek illetően keresztül vitélet nem tartanám sem gazdaságosnak, sem pedig az iskola céljainak megfelelőnek.

A kereskedelmi iskola jelenlegi telke oly szűk, hogy az a felszaporodott tanuló szám mellett iskola céljaira már nem alkalmas, a kibővítés azonkívül nemcsak egy emeletsor hozzáépítésével, hanem költséges átalakítással is járna. Azonkívül teljességgel lehetetlen az iskola amugy is szűk telkén a tornatermet felépíteni, aminek pedig okvetlenül az intézettel kapcsolatosnak kellene lennie.

A legcélszerűbb tehát a jelenlegi épület

elhagyásával az intézetnek teljesen új, a követelményeknek megfelelő, idővel az esetleg újabb szükségletek kielégítő kibővítést lehetővé tevő hajlékot létesíteni.

Az intézet igazgatója volt szíves rendelkezésemre bocsátani az intézet szükségleteit magában foglaló kimutatást, amely szerint a minden igényt kielégítő új épület felépítése és felszerelése 180.000 koronába kerülne.

A polgári iskolát a város felállítván, ki nem térhet az annak elhelyezésére szükséges épület rendelkezésre bocsátásától sem.

Viszonyaink mellett a négy osztályúvá kifejlesztett polgári iskolát bérházban vagy egyáltalában nem, vagy csak oly áldozatok árán lehetne elhelyezni, amely mellett a város az iskolát fel is építheti. Teljesen céltalan lenne tehát a kérdést halogatni, e tekintetben legsürgősebb intézkedésre van szükség.

A szükségleteknek megfelelő program alapján elkészített hozzávetőleges költségleírászat szerint az építkezés és felszerelés költség 110.000 koronát tenne ki.

A kereskedelmi és polgári iskolát legcélszerűbb lenne egy telken, de azért egymástól elkülönítve építeni. A két intézet részére építendő közös tornaterem így felelne meg legjobban a pedagógiai tekinteteknek, de egyébként is az építkezés így oldható meg a leggazdaságosabban.

A teleknek természetesen elegendő nagy-nak — legalább 1200—1400 □-öl területének kell lennie, hogy a beépítés után még elegendő nagyságu udvar álljon rendelkezésre s a két intézet akkor lenne legcélszerűbben elhelyezhető, ha a telek két utcára nyílnék, vagy ha oly széles utcai vonallal bírna, hogy mindkét intézet egymás mellett az utcai vonalon lenne felépíthető.

Megjegyzem, hogy egy-egy intézet helyiségeinek, különösen a megfelelő világítás szempontjából való elhelyezése csak akkor remélhető, figyelembe véve a szomszédos telkeknek későbbi esetleges magasabb épületekkel való beépítését is, ha a telek meglehetősen széles, 40—50 méter utcai vonallal bírna egy intézet részére.

Ily tulajdonságokkal bíró elegendő nagyságu telek beszerzési árát 50—60 000 koro-

nára becsülöm, figyelembe véve azt is, hogy ily nagy szabásu középületnek mindenesetre a központ közelében kellene lennie.

Ezek szerint a két intézet felépítése, berendezése, a telek beszerzési árával együtt 340—350.000 koronába kerülne.

Ezzel szemben azonban a városnak rendelkezésére maradna a kereskedelmi iskola mostani épülete, amelyet a város akár eladás útján értékesíthetne, akár átalakítás útján bérbeadásra, vagy más célokra, pl. városi könyvtár stb. elhelyezésére használhatna föl, továbbá a polgári fiúiskola helyiségeiért a jelenben fizetett, illetőleg a jövőben a nagyobb számú helyiségért fizetendő bérösszeg.

Hozzá fog még járulni a befektetési költség törlesztéséhez az intézetek nagyobb befogadási képességéből származó tandíj szaporulat is.

Hogy némi képet nyerjünk arról, hogy e két intézet részére megfelelő épületek emelése a városnak mily költség szaporulatot okozna, megkísérlem kimutatni a következő hozzávetőleges számítással:

Előirányzott építési költség 350.000 K.
Levonva a kereskedelmi iskola mostani épületének értékét 30.000 K.
marad . 320.000 K.

Ennek törlesztésére 5%-os alapon évi 16.000 K szükséges. A polgári iskola teljes kifejlesztése esetén a szükséges helyiségekért 4000 K bér lenne fizetendő, a két intézetnél számítani lehet fizetés köteles 100 tanuló szaporulatra, e címen átlagosan 50 koronát számítva, az építéssel kifolyólag 5000 koronával több tandíj bevételre lehet számítani, úgy hogy az építés folytán csak évi 7000 K több kiadás fogja a várost terhelni, ami a jelenlegi adóalap mellett 1-52% pótdadó emelkedésnek felel meg, illetve, ha a pénzbeszerzés és az épület fentartás költségeit is tekintetbe vesszük, akkor sem lesz a város közönsége 2%-nál nagyobb pótdóval megterhelve.

Egyébként ez oly kérdés, hogy amint már említettem is, a város annak megoldását legfeljebb egy-két évvel elodázhatja, de előle ki nem térhet.

Mesék az életből.

Virágárás lány.

I.

Fris ibolyát, rózsát
Árul egy kicsi lány.
Szemében ibolya,
Rózsát nyit ajakán.

Karton ruháskáját
Még térdével hányja.
Nem is ruhácska,
Annak csak foszlánya.

Foszlánya? De azért
Olyan nagyon boldog.
Bár hideg kamrája,
S kenyéren nyomorog.

II.

Szemében ibolya,
Rózsát nyit még ajkán.
De ibolyát, rózsát
Nem árul a kis lány.

Selyem ruháskáit
Garnadába hányja.
Nem vesz egyet kétszer,
Nem lehet foszlánya.

Foszlány? De azért

Oly kevéssé boldog,

Bár meleg szobája

S kincse közt nyomorog.

Schmidt L. József.

István horgászik.

Sándor István tizenöt esztendőes hurutos tüdejét vitte el a szanatoriumba Békésgyuláról. Lakatosinas volt István és a műhelyben sokat fujtatott, sokat kalapált és sokat cipelt. Elég széles volt ugyan a vállta, de mégis megroskadt ennyi teher alatt. Ami sok az sok, egy tizenöt esztendőes Sándor Istvánnak.

Vagy két napig hápogott, krárogott István, köszörülte a torkát, utoljára is már nem állhatta a szurást a lapockája alatt, rávetemedett a tudós asszony fagyus papírjára. A fagyus papír olyan orvosságnak, mint az öregasszony szerelme szerelemnek. Se árt, se használ.

Sándor Istvánt elküldte a munkáspénztár a tenger mellé. Ne mondhasa a más világon, hogy a huszadik század társadalmá nem volt elég humánus.

Itt mindent megtesz egyik ember a másikért. Zsirját veszi előbb, aztán kiteszi a bőrt száradni a napra a tenger mellé. Ki-

szapulják, mert nehéz találna lenni a korporsója.

István reggel korán fölkel. Ő már megszokta azt, hogy hajnalban ki kell rugódoznia az álmot a szeméből. Akkor kiült horgászni. Olyan szegényes horogja volt neki. Egy kopott vessző, azon sok görcsös fekete cérna. Egy krajaért vette a cernát a Mauthausnál, akinek a felesége a legpofozni valóbb asszony-nép egész leiciben. Ott szedi a pénzt egész nap a pult mellett, de egy „jó napot“ ki nem mondana egy ezresért. Az ura mégis szereti. Csudálatos izlése van némely embernek. Talán az a huszonhárom szeplő az orra hegyén tetszik annak az embernek.

Kiadni nem szereti a pénzt Mauthausné. István egész napi fogásáért három krajaért szokott adni. Pedig nem is olyan könnyen ment az ügy.

István megállt szétvetett lábbal egy lapos sziklán. Volt neki egy csudálatos gölyafejű esernyője. Ez olyan nagyanyai örökség lehetett. A mai világban már nem ragasztanak közönséges ripszernyőre ilyen szörnyeteget. Hasonló fantasztikus állatokat manapság már csak született méltóságos asszonyok cipelnek a kalapjukon.

Egyszóval István letette az esernyőt pont egy lépésnyire maga mellé. A gölya mindig Abbáziába nézett. Aztán következett holmi tizenkét lábú fergék előkotorászása a

Városi közgyűlés.

Zombor sz. kir. város folyó évi november hó 30-án délután 3 órakor rendes közgyűlést tartott. Elnök: Vojnits István főispán, jegyzőkönyvvezető: Gyurisits György, a szövegre jelentkezőket dr. Agycs János jegyezte.

A közgyűlés első tárgya a polgármesteri jelentés volt, melyet dr. Alföldy Árpád olvasott fel. Hozzászóltak: dr. Mayer Nándor amiatt, hogy rendőrségünk egy adott esetben a csendőrséggel szemben nem védte meg területi hatáskörét; dr. Donoszlovits Vilmos a trachoma terjedése és a rendőrlégénység tulkapásai miatt interpellált; Petényi József a piaci drágaság megszüntetése érdekében szólalt fel; Fejér Gyula pedig a Szt.-Háromság-tér kövezetének jókarba hozását sürgette. A kellő felvilágosítások megadása után a polgármesteri jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

Azután tudomásul vették a m. kir. miniszterelnök leiratát, mellyel Ő cs. és kir. Felségének legmagasabb köszönetét közli a 80 éves jubileum alkalmából a város közönsége részéről kifejezett hódolatteljes szerencsekívánatokért; továbbá gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök távirati köszönetét a Szent-István rend nagykeresztjével történt legmagasabb kitüntetésé alkalmából hozzá intézett távirati üdvözlét; nemkülönben a m. kir. belügyminiszter intézkedését a polgármesteri hivatalnak a helyettes polgármester részéről megtagadott átadása miatt felmerült panasz és Hauke Imre polgármester nyugdíjazási ügyében. A nyugdíjazás mellőzését kimondó közgyűlési határozatot ugyanis a miniszter jóváhagyta.

Tudomásul vette továbbá a közgyűlés a m. kir. belügyminiszternek a köztisztasági szabályrendelet módosítását jóváhagyó rendeletét, ugyanannak rendeletét a behajthatlanná vált földhaszonbérhátralékok leiratása tárgyában.

A borital- és husfogyasztási adó-

kat a város albérletbe adja. A versenytárgyalást december 15-ére tűzi ki.

A folyó év végével kilépő törvényhatósági bizottsági tagok helyeinek betöltése végett a közgyűlés folyó évi december 22-ére tűzte ki a választást.

A Belvárosban 4, a Felsővárosban 5, a cservenkai választókerületben 5, a bánáti választókerületben 5 és a Szelencsében 6 új bizottsági tagot választanak.

A választás vezetésére megválasztottak: Belvárosban elnök dr. Falcione Árpád, helyettes elnök dr. Késmárky Béla. Felsővárosban elnök Novákovits Izidor, helyettes elnök Veszelyovszky Péter. Cservenkában elnök dr. Frank Mihály, helyettes elnök Arsenovits István. Bánátban elnök dr. Nikolits György, helyettes elnök dr. Scheer Ármán. Szelencsében elnök dr. Lallosevits János, helyettes elnök id. Heindhofer Róbert.

A megüresedett tisztai állásokra megválasztották: II. alkapitánynak Veszelyovszky Istvánt, könyvelőnek Raisz Sándort, körvezető adóosztáznak Lugumerszky György irnokot, irnoknak Birvalszy István becsüst, szülésznőnek Guzsvány Antalnét.

A közgyűlés jóváhagyta az összes alapok, alapítványok és a házipénztár 1909. évi zárszámadásait és több alap 1909. évi számadását, valamint a városi házipénztár és kövezési alap, a nyugdíjalap 1911., az utialap 1911/12. évi költségelirányzatát és a munkásházak átengedésére vonatkozó szerződés-tervezetet.

A közgyűlés megadta Szabó László főmérnöknek a villamvilágítási bizottság előterjesztésére az 1200 korona személyi pótlékot, továbbá Zomborcsévics Gy. községi bírónak, Vukicsevics B. Pál közgyámnak és Aradszky Gy. földadó nyilvántartónak kérvényére a IX. és X. fizetési osztály közötti különbözeti összeget városi pótlék címén állandó érvényűnek és nyugdíjukba beszámítandónak kimondta, ellenben Jablonszky

Miklós volt II. rendőrkapitány kegydíj iránti kérvényét előzetes tárgyalás végett a nyugdíjkezelő választmányhoz utasította.

Végül a közgyűlés a vágóhídi tervpályázati díjak kiutalványozhatása végett az előre nem látott kiadások terhére 2000 korona póthitel engedélyezett és az önkéntes tűzoltó testület kérelmére ágyapokrócokra 448 koronát utalványozott ki.

H I R E K.**A kihült fészek szégyene.**

— Agyongyötört lelkek. —

Ha az anyamadar kiröpül fészekéből, bizony gyakran megesik, hogy hivatlanok költöznek bele. Így van az az emberi társadalomban is, amelynek két meghatározó esetről tudósítónk jelentést küldött.

Csaknem mindennapi história már, hogy az Amerikából hazatérő férj egy kis ártatlan gyermeket talál otthonában és az a kis gyermek, akinek az ő távollétében adott életet az egyedül hagyott asszony, kétségtelen bizonyítéka az asszony hűtlenségének.

Ilyen kellemetlen bizonyítékra akadt a somogymegyei Ötvösköny községi Gyarmati Sándor, akinek szomorú tragédiájáról a következőket jelenthetjük:

Négy esztendeje, hogy Gyarmati Sándor, somogymegyei ötvöskönyi munkásember kiment Amerikába.

Feleségét nem merte magával vinni a bizonytalanságba, de még a fiatal asszonynak sem volt nagy hajlandósága a kivándorlásra, mert a tengeren való utazástól is félt.

Gyarmatinak odakünt nagyon nehéz napjai voltak, mikor sok nyüglődéssel annyit keresett, hogy hajóval pénze volt, megszállta a honvágy, ő bizony bucsut mond Amerikának.

Míg a férj idegenek között asszonyára gondolva, küzdött a jövő boldogulásukért, addig itthon a menyecske bizony elfelejtkezett az uráról és megszegte a hűségköt. Fialat volt az asszony, szép is, kívánatos is, akinek bizony udvaroltak is és az asszony gyöngye volt ahhoz, hogy ellenálljon a kísértésnek.

sziklarepedésekből. Ezeket mindig megolvasta István. Rendesen tizenkettőt szedett ki egyszerre. Így kezdődött a horgászás.

Amikor mellültem és megkérdeztem a barátomat szabad-e nézni, azt mondta a világ legnyugodtabb ábrázatával:

— Lehet, csak nem kell sokat beszélni, mert a hal azt nem szereti.

— A hal nem hallja lenni a vízben, mit beszélnek idefönn — feleltem egy kicsit megszeppenve a tapasztalt erélyesség miatt.

— Több esze van annak a halnak, mint az embernek — mondta komolyan István.

— Akkor miért kap bele a horgba?

— De amíg belekap, addig csak uszik, uszik a jó vízben. Nem csinál mást, egész nap uszik. Nem ütök, verik, nem kell neki dolgozni, nem betegszik meg és nem csavarják bele vizes lepedőbe.

A Sándor István filozófiája megdöbbentett.

— Ez igaz, de mégis csak horgot kap a torkába a hal.

— Ha kap, kap. Gyulán Pál Jancsi befogta magát egy talyigába és úgy húzta egész nap a nehéz zsákokat. Jobb egy horg a torokban, mint embernek születetten lónak lenni. Ez nem is olyan rossz. A hal fickándozik, mindig fickándozik, egy perc és meghalt. Nem is tudja, mikor hal meg.

A parafadugó le-lemerült, a hal ped-

zette. István rántott egyet a vesszőn és egy kővér kis akombrít fogott.

— Hadd nézzem, hadd nézzem — sikongtam és a hal után kaptam.

— Azért nem muszáj kiabálni, odaadom én.

Szépén elesendesedtem. Kiörvendeztem magamat, akkor István elvette a halat és kitétte a tavába. Ezt a tavat a sziklák közt egy mélyedésben mesterségesen telepítette magának István. Mindennap friss vizet hordott bele. Körben uszkáltak a szegény áldozatok és el nem tudom gondolni, mi fordulhatott meg a fejükben. Mégis furcsa lehet a mérhetetlen térségekből kicsöppenni egyszerre egy sziklás tóba, ha raadásul még egy horgot is nyelt a szegény hal.

Hallgattunk egy darabig. A tiszta vízben jól látszott, ahogy a kis halaeskák a féreg körül uszkáltak. István nagyon csalafinta módon tudta föltűzni a tizenkét lábát. Amerre a víz sodra a férget usztatta, mindenütt utána a halak.

— Én is szeretnék horgászni — mondtam erősen vágyakozva.

— Majd délutánra csinálók egy horgot.

— De én most szeretnék.

Egy kicsit gondolkodott, aztán ideadta a vesszőt.

— Csak nem kell ám mindig mozgo-

lódni. Az embernek rendesen kell ülni a helyén, ha azt akarja, hogy legyen hal.

A bölcs tanácsot megszivleltem. Ültem rendesen, csak az isten tudja, milyen illedelmesen. Hanem halat nem tudtam fogni. A kis illetlenek lekapták a horogról a férget, aztán tovább usztak. Már három oda volt. Mikor a negyediket spékelt föl a barátom, bátorkodtam megkérdezni.

— De miért eszi le mostan és miért nem akad rá?

— Mert megérzi a hal, hogy csak asszonynál van a horg, nem férfinél, azért bátrabb.

Ojjé! Ojjé!

Mit volt tennem. A női nem érdekében merészet cselekedtem. Odanyomtam a vesszőt a barátomnak.

— Hadd lássam hát mit tud a férfi?

István bevette a horgot. Hallgatólagosan beismertem, hogy határozottabb mozdulattal, mint én. Igen, de ő már többet halászott — és uramfia — a másik percben kiránt egy boldogtalan zöldhasut.

Azért nem volt hozzám büszke István. Sziveskedett velem tovább is, de azt mindig természetesnek találta, hogy az ő zsinégjen estétkint tiz-tizenöt hal vonaglott, nekem egy-kettő jutott az aljából.

Az ember igazán nem tudja, mit gondoljon.

H. Szederkényi Anna.

Aprózzuk-e a dolgot? A titkos szerelemnek titkos gyümölcse belekerült a bölesőbe s azt ringatta az édes anya, amikor a férj betoppant.

Gyarmati pedig agyonütötte az asszonyt is, az ártatlan porontyot is.

Most nehéz vasban ül.

A börtönben sokszor hallják kétségbeesett átkait:

— Ezért mentem én ki Amerikába? Ezért! . . .

A másik eset meg ez:

Pirovsky János poroszlói lakos (Ung-megye) ezeltől nyolc évvel ment Amerikába. Mint annyi sok más, ő is a váratlan halált hozó bányákba, vagy a szintén életveszedelemmel járó nagy gyárakba került, ahol véres verejtekkel és gyöngyöző homlokkal dolgozott a falat kenyérért. Amíg a férj a megpróbáltatás súlyos keresztje alatt görnyedező háttal, ellankadt inakkal és megtört lábszárakkal roskadozott, addig az asszony, az ő „szemefénye”, — az ő „jelke üdve”, az ő „mindene” — más legény ölelő karjai közt keres vigasztalást elhagyottságában — odahaza.

Végre Pirovskyt annyira megsegítette az Isten, hogy haza mehetett a feleségéért, de az öröm és boldogság könyei azonban a közel mult napokban a bánat és keserűség maró könyeivé változtak. mert szomorú hirt hozott a mult héten a posta. Felesége egy egészséges és szép fiúcskának adott életet, — akit — szégyenérzete feletti kétségbeesésében megfojtott.

A csendőrség hamarosan megtudta az esetet és a bestiális anyát átadta a kir. ügyészségnek. A szerencsétlen férj kétségbeesve borult le a kis szobájának kopott asztalára és megtört szívvvel siratja vissza elvesztett boldogságát.

V. L.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Gergő Izor budapesti gyakorló ügyvédet Topolyára közjegyzőnek nevezte ki.

A miniszterelnök szembaja. Már jó ideje különféle hírt terjesztenek Hérvary Károly gróf miniszterelnök szembajáról, sőt egyik-másik ujság azt is megírta, hogy a miniszterelnök szembaja miatt távoznai készül állásából. Ez a híresztelés mese. A miniszterelnök, mint környezetében beszélnek, szembaja mellett is pompásan érzi magát. Bajának nincs is nagyobb jelentősége, mindössze annyi, hogy egyelőre ő maga nem olvas, hanem minden őt érdeklő dolgot: ujságot, hivatalos aktát fölolvasson neki. De ez az állapot nem tart sokáig, mert szembaja olyan természetű, hogy bizonyos ideig várnia kell, míg az orvosi beavatkozás szükségessé válik. Akkor az egyik szemén könnyebb természetű orvosi műtétet hajtanak végre.

Halálozás. Özv. Schmitt Károly Nándorné szül. bullenau Bulla Karolin cs. kir. százados özvegye folyó évi november hó 22-én, életének 91-ik évében Zomborban meghalt.

Színészet Oszivácon. Rónai színtársulata mult hó 20. óta játszik. A színház nagy látogatottságnak örvend. A jó erőkből álló társulat a legújabb darabokat mutatja be. Színre került eddig: Luxemburg grófja, Sötét titok, Taifun, Iglói deák, Buridán szamara, János vitéz, A szerelmes anyós, Tiszt urak a zárdában, A dollár királynő. A kiváló társulatnak minden egyes tagja jól tölti be szerepét. Kiváló erői: Herczeg Ilonka primadonna mesés játéka, kellemes, telt hangjával a közönség kedvence lett. Rónai Sándorné pompás alakításaival s fülbemászó lágy hangjával meghódította közönségünket. Medves Makróczy Gyurkó Ilona játéka, a ki különösen nagy sikert aratott Taifunban Kerner Ilona szerepében. Kitűnő erő Győri Jánosné, mellé sorakozik Szemző Emma és

Dobos Mancsi. A férfiak is mind jó erők: Kárpáthy György, Sarlay Kornél kitűnő komikusok, Makróczy Levente pompás tenor hangjával és szabatos játékkal, Hódi Sándor kellemes baritonjával sok tapsot aratnak. Hilley Endre, Tápay János, Kiss János szintén beválnak. Maga az igazgató Rónai Sándor hasonlókép nagy tehetségű színésznek bizonyult.

Szegény iskolás gyermekek felruházása.

A zombori jótékony magyar nőegylet, mint már évek óta, az idén is december hó 4-én 140—150 elemi iskolás gyermeket lát el téli ruhával s hozzávalóval és ebbeli kiadásait részint az egyetlet pénztárából, részint a jóságos adakozók kegyes adományaiból fedezi. A szükséges kiadások mintegy 1400 koronát igényelnek, miért is úgy a nőegylet tagjait, mint a jóságos nagyközönséget a szegény gyermekek nevében is tisztelettel kérem, hogy az e célra szánt adományaikat hozzám mielőbb beküldeni kegyeskedjenek, hogy a szegények nyomorúságát, mely a mai drágasági viszonyok mellett kétszeresen nehezedik rájuk, tehetőségünk szerint enyhíthessük. Az a nagyközönség, mely jótékonyágának már eddig is oly sokszor és oly fényes bizonyítékát adta, bizonyára meghallgatja a szegények esdeklő szózatát és jótékonyágával, kegyes adományaival lehetővé teszi, hogy azon segíthessünk, kik arra igazán rá vannak szorulva. Azok, akik a tél hidege ellen meleg ruhával magukat megóvhatják, talán el sem képzelik, mennyit szenved a hideg miatt egy olyan szegény gyermek, ki jókor reggel az iskolába köteles menni és milyen felve, remegve hagyja el ismét a fűtött tantermet, tudva azt, hogy ha átfázva haza érkezik, talán nincs is hol melegegdnie, mert hiszen otthon is hiányzik a fűtési anyagra való költség. . . . A már eddig beérkezett kegyes adományokért a többi adományokkal együtt fog a nőegylet hálás köszönetet mondani. — Wundszám Ida nőegyleti elnök.

Muzeum nyitás. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeumának régiségtára a f. hó 4-én (vasárnap) delután 2—4 ig díjtalanul megtekinthető.

A szegedi kamara a drágaságról. A szegedi kereskedelmi és iparkamara novemberi teljes ülésén elhatározta, hogy fölterjesztést intéz a pénzügyminiszterhez, hogy Szegeden olyan sóraktár létesíttessék, honnan a só hajón lehetne a Tisza alsó részén és a Duna mentén lévő helységekbe szállítani. A kamara a drágaság megszüntetése érdekében sürgeti a szerbiai előállat korlátainak lehető elhárítását, a husszállítás nehézkes módjának megkönnyítését, konzumvásárok létesítését, a marhatenyésztés gondozását és a tenyésztésre alkalmas növényekjóságok levágásának lehető megnehezítését.

Uj cukorgyár a Bácskában.

Egész sereg cukorgyári alapításról érkeznek hírek az országból. Az alapítási tervek közül akad nem egy komoly is, így bizonyosra vehető, hogy a legközelebbi jövőben a magyar cukoripar terén élénk verseny fog kifejlődni. A Leszámitolóbank két alapítása után most az Első Horvát Cukoripar Részvénytársaság, a Kereskedelmi Bank és a Zsvinnostenska Banka alapítanak Bácsmegyében új cukorgyárat, amelynek három millió korona lesz az alaptőkéje. Az új gyárat tizezer métermázsza répa naponként való földolgozására rendezik be. Az üzembhelyezést 1912-re tervezik.

A ködös-esős időjárás. Egy meteorologus írja a következőket: Nehány év óta, de különösen az 1898 ik évtől kezdve éghajlati viszonyainknak fokról-fokra való rosszabbodását állapíthatjuk meg. Ez a rosszabbodás főképpen a nyári hőség csökkenésében, az átmeneti időszakok zordságában és abban a le nem tagadható tényben nyilvánul meg, hogy az előző évek normális átlagához képest túl sok a ködös-esős nap. Ezekből az időjárás anomáliákból még nem lehet Európa éghajlatának végleges megváltoztatására következtetni, mert Európa éghajlata földrajzi tényezőktől függ, e tényezők évtizedek óta mit sem változtak s így éghaj-

latunk is állandó jellegű. Tény azonban, hogy az éghajlat harminc-harmincöt évenként periodikus változásoknak van kitéve, de ezek a periodusok, a melyeket fölfedezők, Brückner Eduárd meteorológus után, Brückner-féle éghajlatváltozásoknak neveznek, — csak hideg és nedves időjárásnak, meleg és száraz időjárásnak bizonyos szabály szerint való változásából allanak. A Bolletino della Società Geografica című tudományos olasz folyóiratban Giannitrapani olasz kapitány kimutatja, hogy a legutóbbi hideg és nedves periódus az 1880-ik évben kezdődött. Most végéhez közeledik ez a periódus, amely éppen napjainkban éri el maximumát, nemsokára azonban éghajlatváltozás lesz s akkor megint jóra fordul az idő. A következő száraz-meleg periódus legmelegebb napjai az 1920—1925 közötti években lesznek.

Haverda Mariska új védője.

A budapesti gyűjtőfogház cellájában várja a Kuria ítéletét Haverda Mariska. A minap levelet irt a fogházból védőjének, dr. Balassa Ármín szegedi ügyvédnek és arra kérte őt, hogy nyerve meg védőtársának dr. Edvi Illés Károlyt, a jeles kriminálistát és kerje meg, hogy a Kurianál ő védje. Balassa kérésére Edvi Illés Károly kijelentette, hogyha Haverda Mariska ragaszkodik kívánságához, ő elvállalja a Kuria előtti védelmet.

Emelték a legénység zsoldját.

A hadsereg rendeleti közlönyének legutóbbi száma közli, hogy a zsoldösszegnek a delegációktól megszavazott emelését már ez év december elsején foganatosítják. A zsoldösszeget a következőképpen állapították meg: tisztjelöltek, hivatalnokjelöltek, őrmesterek hetven, magasabb fokon kilenven, szakaszvezetők negyvennyolc és hetven, tizedesek harminchat és negyven, őrzetők huszonnégy, közlegények tizenhat fillér. Ezenkívül a reggeli pénzt fejenként öt fillérről hét fillérré emelték. A kórházban ápolt beteg katonák 6—20 filléres zsoldjavitást kapnak. A nős altisztek telen kétszázkilenven kilő szentet kapnak hónaponként és a háztartási illetéküket is fölemelték. Az egész vonalon emelték a szolgálati pótléket is. December elsejével tehát nagy lesz az öröm a kaszárnyákban.

Gyilkos inas.

Szabadkán folyó évi november hó 29-én Krnyaiszki Aczó 18 éves mészáros inas hasba szurta Bacsics János 18 éves lakatos inast, úgy hogy a szerencsétlen fiúnak a belei rögtön kifordultak és eszméletlenül esett össze az aszfalton. A mentők a halálosan megsérült Bacsicsot a kórházba szállították. A gyilkos inast a rendőrség letartóztatta.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: **A sötét pont.**
Szombat: **A szerelmes asszonyok.**
Vasárnap: d. u. **János vitéz,**
este **Trenk báró.**

*

Hétfő november 28. A kard becsülete.

Egy kis város tisztikara megtiltja Hertelendy főhadnagynak (Gózon), hogy feleségül vegye Öszödyné unokahugát (Bárdi Kató), mert ennek volt udvarlója és vőlegénye Rozgonyi alispán (Tihanyi) rossz információt ad a lányról. Rozgonyinak ugyanis viszonya van Kuhn ezredes (Szomori) feleségével (Szomorinéval). A találkán meglepik és nehogy az ezredesnél kompromittálják, a leányt, ki reá hasonlít, adja át Rozgonyi a pletykának. Hertelendy quietálni akar; Vilma megtudja a valót, a quietálás okát. Rozgonyi elárulja magát az ezredes előtt, ez elkergeti az asszonyt, rehabilitálja Vilmát, megverekedik Rozgonyival, megsebesül, míg Rozgonyit agyonlövi Hoffmann százados (Re:nete).

A darab, mind kitűnő színpadi technikával és frappáns fordulón épült fel, mely-

ben értékes kvalitások vannak, nagy sikert aratott. Része van ebben a darabnak is, de legfőképpen a kiváló előadásnak. Elsősorban a rendezés és összjuttatás az, mely kiváló volt. Szépen kerekdeden rendezték és kiválóan játszották a darabot. A dráma főszereplői Szomori, Gózon, Sz. Rosos Gizella és Báródi Kató. Szomori az ezredes alakításában talán a legjobbat nyújtotta, mit mi itt Zomborban eddig láttunk. Nem akarjuk őt felfedezni, mert hiszen ezt a felfedező utat megtette a közönség első nap mikor őt meglátta és megszerette benne az igaz művészbembert. Szomori, ez a modern, intelligens színész, kiről mindig csodáljuk, hogy miképp jön ide a mi kis színházunkba, és kinek szerződtetéséért igazán hálásak lehetünk Polgár igazgatónak. Ma esti szereplése egyenesen szenzációs volt. A nemes, nyílt szívű, kötelességtudó katonát, bajtársainak apai barátját megértéssel, szeretettel, a megsértett hitvest, ki ekkor is a lánynak adandó elégtételre gondol, emberien, megérthetően adta. Felvonás közben nyíltzinen erős, percekgig tartó tapsot kapott Gózonnal történt jelenésekor a II. felvonásban. Szomorinak kiváló partnere volt Gózon Béla. Az idén általában nem voltak sikerült estéi, de a mai este feleltette egyik-másik hibáját. Szépen, elegánsan, nyugodtan, érthetően, szenvedélyes melegséggel játszotta a szerelmes, megsértett katonatisztet. Sz. Rosos Gizella az ezredesné szerepében elegáns, szép, jó volt. Nagy jelenései nincsenek, amit játszott, azt érzéssel játszotta meg. Különösen ki kell emelni néma arcjátékát, melyben egész lelkivilága kifejeződik. Báródi Kató jó volt. Ott ahol erős kifejezésekre volna szüksége, hangja akadálytalanul teljes érvényesülésnek; ott azonban, hol csak a szívnek kell játszani, mint pl. akkor, mikor az ezredes tőle az egész ezred nevében bocsánatot kér és ő nyakába dobja magát önfelelt pillanatában, jegyesének igazán kiválóan játszik. A többi szereplők többé-kevésbé jók voltak. Külön ki kell emelnünk Turait, ki egy öreg, okos tábori lelkészt játszott szívhezszólóan, kedvesen. Csak Remete alakításával nem tudunk megbarátkozni.

s.

Kedd, november 29. Kedves régi ismerős jelent meg újra a színpadon. **A cigánybárót** hallottuk, ezt az édes, bájos operettet, melyet nem kell külön méltatnunk. Hisz mindannyiunk fülébe esengenek az üde, tüzes melódiák, az annyira ismert keringők és mégis mindig az újság ingerével hatnak. Az előadás méltó volt a darabhoz. Dénes Ella k. a. mint vendég énelte Saffit. Imponáló, erőteljes egyénisége talán tulságos drámai volt a naiv, üde cigánylányka szerepében, de éneke illuziót tudott kelteni. A felsőbb régiókban mintha ereje elhagyta volna, kevesebb kifejezést tudott énekebe vinni, de csengő mezzoszopránja teljes érvényre jutott az első felvonás cigánydalában és a duettben, mikor a közönség lelkesen ünnepelte a szimpatikus művésznőt. Kozma a címszerepben jó volt, kis terjedelmű hangját korrektil juttatta érvényre. H. Lévai B. (Cipra), Kassai Rózi (Arzéna), Nagy Pal (Ottókar) szintén jól illeszkedtek be a milieuba. Kassai III. felvonásbeli dalát bájosan adta elő és megérdemelte sikerét. Az összevágó együttesből csupán Remete Zsupánja esett ki, ki nagyon híján volt minden humornak, sőt még kihagyásokkal tette sivárabbá játékát. Ugyancsak nélkülöztük a II. felvonásbeli kuplét is. Külön kell kiemelnünk Andor karmestert, a zenekar

kiváló vezetéseért. Ez az ember csupa zenei ideig, csupa intelligencia, megértés, akinek oroszlanrésze van abban, hogy ilyen monumentális konstrukcióju zeneművek megmaradnak a nivójukon.

Loncy.

Szerda november 30. **Luxemburg grófjában** lépett fel ma este másodszor Dénes Ella. Azok a kiváló kvalitások, melyek a Saffiban is megvoltak, ma is kitünően érvényesültek. Toilettejei pompásak, megjelenése kiváló, játéka jó. Az előadás egyébként a szokott volt.

s.

Művészet — Irodalom.

E héten jelent meg és kapható Schön Adolf könyv- és zeneműkereskedésében Zomborban:

Farkas Imre: Lys (verses könyv). Ára 3 korona.

Shakspeare-mesék. Irták Lomb Károly és Mária. Angolból fordította Mihály József. Ára füzve 4 kor., vászonkötésben 5.40 kor.

Bán Aladár: Felbök és sugarak. Költemények. Ára 3 kor.

Szemere György: A kant eset. Fantasztikus regény a XII. századból. Ára 4 kor.

C. N. és A. M. Villiamson: Miss Randolph utazása. Regény, fordította Darvai Móric. I—II. Ára 6 kor.

Molnár Ferenc: A Pál-utcai fiúk. Ára 4 korona.

Szóllósi Zsigmond: A férfi szerelme. Ára 4 kor.

Tömörkény István: Ne engedjük a madarat... és mas holnait. Ára 4 kor.

Modern könyvtár. 4. sz. Frank Wederkind: A hőstenor. (3 jelenet.) 5. sz. Schwarz Gusztáv: Jogi napikérdések. 6. sz. Szini Gyula: Studiumok. Egy-egy szám ára 40 fil.

Fővárosi színházak műsora. 253—255. Henry Bataille: A balga szüz. Színmű 4 felvonásban. Fordította Ábrányi Emil. Ára 90 fil.

Vadászhit. Irtá Lakatos Károly. Ára 4 kor.

Jules Lemaitre: A királyok. Regény. Franciából fordította Schöpflin Aladár. Ára 3.60 kor.

Magna Ungaria (Baskiv-magyar kérdés). Irtá dr. Mészáros Gyula. Ára 4.80 kor.

Laurie A.: A délafrikai aranykeresők. Regény. Franciából fordította: Hegedüs Pal. Ára füzve 3.60, vászonkötésben 5 kor.

Borsszem Jankó naptára 1911-re. Ára 2 korona.

A kettős könyvvitel módszeres tanítása. Irtá Salgó Béla. Ára 1.20 kor.

A megdézsmált Gregorovius. Irtá Szalay Károly. Ára 50 fil.

Vezérfonal a spiritizmus megértéséhez. Irtá De Freney H. N. Fordította Ferenczy Izabella. Ára 4 kor.

Hazay Oliver: Egy könyv szülők, tanárok és volt diákok számára. Ára 5 kor.

Vadász naptár. Szerkeszti remetei Kövály Janos. 1911. Ára 3 kor.

Ólósó könyvtár. 1591—1592. sz. A kard. Victor Hugó költeménye. Fordította Vértessy Jenő. Ára 40 fil. — 1593—1594. Amor és Psyche. Apuleius meséje. Latinból fordította Csengeri János. Ára 40 fil. — 1595—1597. Apa és fiu. Szindarab 5 felvonásban. Irtá Tor Heaberg. Ára 60 fil.

Az egészség könyvtára IX. Az ember szeme. Irtá Csapodi István dr. Ára 1.50 kor. — X. A szép test. Irtá Horváth Mihály dr. Ára 1 kor. — XI. Felix Ortt: Alkoholizmus és felvilágosítás. Magyarra átdolgozta Kemény Ferenc. Ára 1 kor. — XII. Levél kis hugom-

hoz (levél a nemi életről). Irtá Ortt Félix. Fordította Szegedy-Maszák Elemér dr. Ára 2 korona.

Dr. Ehrlich és dr. Hata 606-ról. Magyarra fordította dr. Marschalkó Tamás. Ára füzve 6, kötve 8 kor.

Ady Endre: Igy. Is. Történeti novellák, ára 3 korona.

Móricz Zsigmond: Sárarany. Regény, ára 5 korona.

Az én kertemből. Versek. Irtá: Juhász Jenő, ára 3 korona.

Aszlányi Dezső: Uj evolúciók, ára 1.50 K.

Egy barátságos ház története. Regény, irta Lovik Károly, ára 3.50 korona.

Taxus: Hamvasztás 1907—1910. Ára 1.50 korona.

Szent karácsony. Pásztorjáték 5 felvonásban. Irtá Hosszu Lajos, ára 50 fillér.

Hamonnai Albert: Oberammergau. Ára 2 korona.

Megtérés. Karácsonyi népszínmű 3 felvonásban. Irtá Loveczky Ernő, ára 2 korona.

A vidéki sajtó szociológiájához. Irtá dr. Lengyel Ernő, ára 2 korona.

A Jó Pajtás, Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb számában közli Endrődi Sándor versét, Szabóné Nogáll Janka elbeszélését, Dörmögő Dömötör kalandjait a fogorvosnál, Sebők Zsigmondtól, Lampérth Géza versét, Elek nagyapó meséjét, egy képes macskatréfát, képes cikket a világ utcáiról, Szemere György elbeszélését, Benedek Elek regényét, a Kis Krónika rovat aktualitásait, a szerkesztői üzeneteket, rejtvényeket stb. — A „Jó Pajtás” a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fil., félévre 5 kor., egész évre 10 kor. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.).

HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

Thököli-uti 25. számú házamat, mely három utcai, négy udvari szobából, kocsiszínből, istállóból és mellék-helyiségekből áll s melynek területe a hozzátartozó nagy kerttel együtt 780

□ öl, **szabad kézből eladom.**

Ugyanott egy négyes **páncélkassza** és néhány **íróasztal is eladó.**

Zombor, 1910. december 1.

Bodnár Soma.

2-1

4299/kg. 1910. szám.

Pályázati hirdetés.

A bácsalmási járáshoz tartozó Bajmók községben lemondás folytán üresedésben levő és havi előleges részletekben felvehető évi 1000 koronával javadalmazott községi irnoki állásra **folyó évi december hó 15-iki** határidővel pályázatot hirdetek.

Bácsalmás, 1910. november 20-án.

KOLLER,
főszolgabíró.

∴ A magyar királyi államvasutak ∴
M E N E T R E N D J E .
Érvényes 1910. évi október hó 1-étől.

Budapestről indulás: reggel 7:10 (gyors), 7:45, 12:50, d. u. 2:20, 3:20 (gyors), 6:25, 10:10 órákor.

Zomborból Szabadkára reggel 5:05, 8:09 (gyors), 11:30, 4:25 és este 8:59 órákor. Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10:25, délután 1:45, 6:55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Gombosra reggel 6:55, 12:07, délután 3:41, 8:11 (gyors)

Gombosról Zomborba reggel 7:19 (gyors), 10:22, délután 3:31 és 7:45.

Zomborból Óbecsére 3:10 reggel, 7:51 reggel és 4:35 délután.

Óbecséről Zomborba 3:44 reggel 9:10 reggel és 2:33 délután.

Zomborból Ujvidékre reggel 2:30 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2:17 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6:45 órákor, délután 12:30 és 4:23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7:22 órákor és délután 1:15 órákor.

Ujvidékről Titelre reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.

Titelről Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10, délután 3:20 és 7:47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3:00, 8:18 és délután 2:35 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4:37, 11:43 és délután 1:38 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4:10, 7:26 és délután 1:10 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4:45, 10:36, délután 2:30 és 7:22 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5:50, 9:57, délután 3:29 és 7:12 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:45 és délután 3:45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4:32, 9:15 és délután 4:53 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3:24, délután 12:27 és 6:17 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3:42, déli 12 és este 9:00 órákor.

Bácsalmásról Regőcérre reggel 6:06, délután 3:30 és 8:45 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2:25, 9:40 és délután 6:45 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20 10:30, (gyors), délután 1:44, 5:35 és 6:48 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadkára reggel 4:23, 7:55 (gyors), 10:42, délután 4:29 (gyors) órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 órákor, délután 1:50, 6:53, 8:35, 11:05 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 7:48 és 11:30, délután 3:12, 4:55, 6:34, 10:20 órákor.

Szabadkáról Cservenka—Ujgombosra 4:30 reggel, 3:10, 7:10 délután.

Ujgombos—Cservenkáról Szabadkára 3:05, 10:40 reggel, 4:00 délután.

Szegedről Zentára 4:20 reggel, 1:34 délután.

Zentáról Szegedre 6:30 reggel, 3:30 délután.

Ujgombos—Bácsordas—Palánka 4:58, 8:30 reggel.

Ujpalánka—Bácsordas—Ujgombos 5:00 reggel, 12:53, 5:33 délután.

A zombori korecsolya-egylet

1910. évi december hó 4-én vasárnap délután 3 órákor a városháza kistermében közgyűlést tart, melyre az egylet alapító, igazgatósági, választmányi, rendes és pártoló tagjait tisztelettel meghívja

az elnökség.

A közgyűlés egyedüli tárgya: az egylet felosztatása.

Kiadó lakás.

Zomborban, a Flórián-utca 22. számú ház 1911. január elsejére kiadó, esetleg szabad kézből eladó. — Bővebbet özv. KÖRMENDY GYULÁNÉ Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 8. II. e. 23.

2588/1910.

Pályázati hirdetmény.

Bezdán községben elmozdítás folytán üresedésbe jött rendőrvetetői állásra pályázatot hirdetünk.

Az állás javadalmazása évi 800 korona fizetés utólagos havi részletekben.

A ruházatot, valamint a felszerelést a község adja.

Sajátkezűleg irt, felszerelt pályázati kérvények **folyó évi december hó 15-ig** a község előljáróságánál adandók be.

Bezdán, 1910. november 27.

Ladány Ervin, **Müller Mihály,**
jegyző. bíró.

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

Az OLLA szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ára tucatonként 4, 6, 8 és 10 korona.

Az „OLLA“-gummi kapható az ország minden gyógyszerárúházaiban és jobb drogériákban. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek **csakis OLLA-t** adjon és ne engedjen magának esekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jót“ feldicsérni. — Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propagandá reklámat ingyen küld az OLLA gummigyár Wien II/231., Praterstrasse No. 57.

Raktár Zomborban: **Tárcsai István** és **Illia Dossó** gyógyszerárúházaiban. 100—67

Kiadó lakás.

Egy modern új butorral berendezett szoba egy ur részére azonnal kiadó Zomborban Rókus-utca -- 20. sz. a. --

3719. szám 1910.

Faértékesítés tövön.

Az apatini m. kir. erdőhivatal hivatali helyiségében **1910. évi december hó 28-án délelőtt 10 órákor** az apatini, bezdáni, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságok kerületében levő alább felsorolt vágás területeken álló faanyag eladása iránt és ugyan zárt írásbeli ajánlatok elfogadásával versenytárgyalás fog tartatni és pedig a következő erdőkben kifizűtött vágások faanyagára.

A) Lágý erdők.

(fűz, nyár és az előforduló szil és tölgy)

Tuskóirtási kötelezettséggel.

1. Apatini Tiefgraben I. sz. 21.58 holdas vágás faanyagának kikiáltási ára 10820 kor.
2. Apatini Tiefgraben II. sz. 24.38 holdas vágás faanyagának kikiáltási ára 11349 kor.
3. Bácsosdasi Kamaristye 30.19 holdas vágás faanyagának kikiáltási ára 10029 kor.

B) Lágý erdők.

(fűz és nyár)

Tuskóirtási kötelezettség nélkül a vágásterületeken álló tölgy és szilfa törzsek visszahagyásával.

4. Apatini Hollósziget 20.96 holdas vágás kikiáltási ára 6005 kor.
5. Monostorszegi Zsabnyák, Smagucz 13.99 holdas vágás kikiáltási ára 3999 kor.
6. Szondi Bakula 85.89 holdas vágás kikiáltási ára 26180 kor.
7. Dunabökényi lágý erdő 77.35 holdas vágás kikiáltási ára 12394 kor.
8. Palonai lágý erdő V. sz. 22.54 holdas vágás kikiáltási ára 4294 kor.
9. Palonai lágý erdő VI. sz. 21.87 holdas vágás kikiáltási ára 6541 kor.
10. Palonai lágý erdő VII. sz. 35.78 holdas vágás kikiáltási ára 6413 kor.
11. Kaboli Kozjak sziget 21.65 holdas vágás kikiáltási ára 694 kor.

Az 1 és 2, valamint a 8, 9 és 10. tétel alatti vágásokra együttes ajánlatok is tehetők.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatalnál és a fent megnevezett m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ahol az eladásra kerülő vágások becslési adataira is felvilágosítás nyerhető és ahol ajánlati űrlapok és borítékok díjmentesen beszerezhetők.

Apatin, 1910. november hóban.

M. kir. erdőhivatal.

2492/1910. szám.

Hirdetmény.

A vármegyei Gazdasági Egyesület Rákóczi-uti székházában 1911. május hó 1-ső napjaiban kiadó egy négyszobás, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel ellátott lakás 1000 korona évi bérrel. Ajánlatok írásban az egyesület igazgatóságához nyújtandók be; 50 korona bánatpénz pénztárunknál egyidejűleg leteendő.

Zombor, 1910. november hó 26-án.

Günther Ferenc,

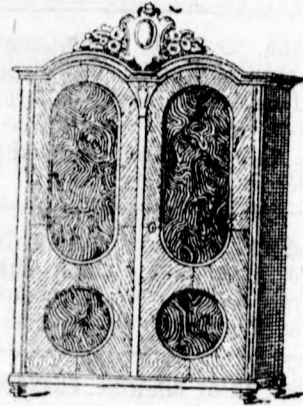
üggy. igazgató.

! BUTORASZTALOS MŰIPAR. !

Alulírott asztalos-mester nagybecsű tudomására adom Zombor város és környéke érdemes közönségének, hogy műhelyemet tetemesen megnagyobbítva és a **butortechnika legmodernebb eszközeivel felszerelve folyó évi november hó 1. óta** külön e célra berendezett

saját házámba

(Kules-utca, a Gazdasági Egyesület palotája mellett) helyeztem át.

Hazai és külföldi butortelepeken tizenöt év alatt szerzett gyakorlatom és tapasztalataim folytán azon helyzetben vagyok, hogy úgy a styll, mind pedig a kidolgozást illetőleg mindennemű bel- és külföldi butortermékkel szemben **versenyképes** vagyok, miről igen tisztelt megrendelőimnek elismerő levele tanuskodik.

Műhelyemben a **legdiszesebb és legmodernebb mintájú**, nemkülönben mérsékeltébb igényeknek megfelelő **butorokon** kívül bármennemű **asztalosmunkák** pontos kivitelben és előállításban készülnek.

Menyasszonyi butorok, háló-, ebédlő-, nappali és uriszoba berendezések angol és egyéb styllben minta szerint állíttatnak elő.

Midőn a nagyérdemű butorvásárló közönséget arra kérem, hogy lakásberendezését illetőleg tőlem tervezetet kérni sziveskedjék, eddigi nagyrabecsült pártfogásáért köszönetet mondva és azt továbbra is kérve, tisztelettel vagyok

Zombor, 1910. évi december hó

VARGA KÁLMÁN,

műasztalos.

5-1

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYASZLAPOK
SZÁMLAK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KARTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE ==

Z O M B O R B A N

A V Á R M E G Y E P A L O T Á J Á B A N .

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ES A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDEK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

Zombor város üzleti : tájékoztatója. :

Alapított 1869.

WALIENT JÓZSEF

saját készítményű

cipőraktára

Zombor, Zrínyi-utca 12.

Ajánlja mindennemű saját készítményű cipőt.

Mérték szerinti megrendelések a legrövidebb időn belül pontosan és szolidan eszközöltnak.

A Magyar Nyugdíjbiztosító Rt zombori képviselősege **Spitzer Márk és Fia.** Biztosít bárkinék — orvosi vizsgálat nélkül — agkori nyugdíjat, rokkantsági járadékot, özvegyi nyugdíjat és végkielégítést. Kereskedőket és iparosokat 1 korona heti befizetéssel biztosítunk. Felvilágosítást szívesen adunk.

Bognármester Szívós Dezső Zombor, Thököly (Apatini)-ut 20. Tilli-féle ház. — Elvállal hintó, automobil és gazdasági munkákat. Szolid árak. Pontos kiszolgálás.

Butor-, üveg-, porcellán-, lámpa- és képek-keret raktár: Scherer M. Zombor, Kossuth Lajos-utca. Kárpított butorjavítás, képkeretelés és üvegezés. E szakmába vágó bármilyen munkák vidéken is elvállaltatnak.

Berger R. szénkereskedő Zombor, Rókus-utca 21. — Belföldi és porosz köszén, továbbá koks és vágott fa kicsinyben blombirozott zsákokban jutányos árban házhoz szállítva. Koks és szén waggonként nálam megrendelhető.

Bachrach Viktor Zombor, Thököly-ut 29. A retorta faszén egyedüli bevásárló forrása, amely fa, por és szag hiánya miatt az egészségre teljesen ártalmatlan! Ezenkívül kül- és belföldi fűtőanyagok nagyban és kicsinyben, házhoz szállítva a legjutányosabb áron kaphatók.

Cukrász. A legjobb sütemények és legizletesebb torták, ugyszintén mindig friss és természetes ízzel töltött bonbonok és a legizletesebben kiállított fagyaltok a legfantasztikusabb modellekben csakis **Nagy János** cukrásznál kapható. Széchényi-körut 11. sz.

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fűdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Dobozkészítés. Gromilovits András könyvkötését (Zombor, Zrínyi-utca 1. sz.) dobozkészítésre berendezte és e szakmába vágó mindennemű dobozkészítést elvállal. Katasztari birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron. Könyvkötői munkák a legrövidebb idő alatt jutányos árak mellett készíttetnek.

Ehrlich Nándor fia épület- és diszműbádagos (Rákóczi-ut). Fűdők, vízvezetékek és központi fűtők saját tervezésében készíttetnek. Szakmába vágó összes munkákat szavatosság mellett elvállalom.

Fényképészeti műterem. Mándits P. fényképészeti műterme a nagy szerbtemplom mellett. Készít fényképeket a legolcsóbb árak mellett, ugymint: 6 drb kabinetkép 8 kor., 6 drb vizitkép 4 kor. és 6 drb legfinomabb levelező-lap 3 korona.

Gubitz György és Társa uri és női cipész Zombor, Kossuth Lajos-utca. Saját készítményű cipőraktár. Mérték szerinti megrendelések gyorsan és szolidan eszközöltnak. Valódi amerikai cipők nagy raktára.

Házi iparilag előállított FEHÉRNEMŰEK a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. — Délmagyarország legszebb áruháza Zomborban a „Menyasszonyhoz.“ — Nagy raktár divatelmékben és vászonneműekben. — Cég-tulajdonos: **Spitzer Sándor.** Kossuth Lajos-utca.

Hirth János üveg-, porcellán- és lámpa-raktára (Kossuth Lajos-utca). Bőrönd elárúsítás. E szakmába vágó munkálatokat jótállás mellett elvállalom.

Hangszerkészítő. Raab Károly Zombor, Zrínyi- és Orgona-utca. Szabadka: Damjanits- és Bajza-utca. Legnagyobb kikölcsönző intézet külön e célra tartott zongorák és pianóknak. Állandó raktár elsőrendű Stengl Testvérek, Koch és Korzelt, Lanberger és Glasz-féle zongorák és pianóknak. — Részletfizetésre is. — Javítások és hangolások szakszerűen végeztetnek.

Ha épít, vagy házat javítja: homokot, meszet, beocsini elsőrendű portland és román cementet, cement-, keramit- és fayancelapokat legolcsóbban beszerezheti **Göszl Pál** építő anyagkereskedőnél Zombor, Thököly-ut 18. Telefonszám 67. — Cimre tessék ügyelni.

Iparosok találkozó helye Lutz Simon vendéglősnél Thököly-ut 24. Kitűnő ételek! Valódi tiszta borok! Dreher-sörkimérés!

Kisebb kőmivesmunkákat, ugymint: átalakításokat, javításokat, fűdőkádakat, fayance- és keramit burkolatokat, rabie és betonmunkákat legszolidabb árak mellett vállal **Szávits János** kőmivestermester Zombor, Orgona-utca 38.

Különlegességi dohány és szivarok, a legjobb szivarkahüvelyek, mindenfajú szipkák, manilából készült gyékényszerű szivartárcák, Piatnik-féle játékkártyák, bélyegek és váltók kaphatók a zombori különlegességi dohánytözsdeben, **Gruda Pálnál.** — Postai megbízások legpontosabban.

Lauer Károly uri és női cipész Zombor, Zrínyi-utca 8. sz. — Készít a legkényesebb igényeknek megfelelő női, valamint férfi cipőket és diszeszímákat. Pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Műorás és ékszerész: Keszler Dezső Zombor, Kossuth Lajos-utca, Frey-féle ház. Dus raktár mindennemű arany-, ezüst-, tula-, nikkel-, zseb-, fali- és ingaórákban, arany- és ezüstneműekben. Bámulatos olcsó árak. Valódi berndorfi- és china-ezüst árak.

Mrákovits Gyula elsőrangú műselyem-kelmefestő és vegyészeti ruhatisztító Zombor. Gyűjtőüzlet: a nagy szerbtemplom közelében, Bajai-utca 9. Iparüzem-telep: Malom-utca 10. Mindennemű ruhák festése és tisztítása a legújabb rendszer szerint. — Feltűnő olcsó árak.

Nikkelezés. Mindennemű tárgyak újra nikkelezését, ezüstözését, aranyozását, valamint csillárok újra csiszolását a legjutányosabb árak mellett elvállal „**MERKUR**“ nikkelezési vállalat Telep-utca 5.

Ruhákat vegyileg tisztít és fest pontos és gyors kiszolgálás mellett **Husvéth István** vegytisztító és festőgyár Zombor. 50-46

Szalámi! Tisztán sertéshusból készült szalámi kapható **Bogdán István szalámi és kolbászgyárától.** Szétküldés naponta az ország bármely vidékére. Kilója 80 kr. 5 kilós csomagokban.

Schlieszer Testvérek divatáruháza Zombor. Minden idényre legnagyobb választékban kapható divatkelme, divatselyem, fekete szövetek, angol és francia batisztok, szőnyegek. Versenyez legelőkelőbb fővárosi cégekkel választék és árakban.

Steiner Lajos cim- és műfestő Zombor, Rókus-utca 4. Készít modern üveg cimtblákat, nemesi cimereket, szentképeket és mindennemű festészeti munkákat jutányos árak mellett.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 41. sz. — Nagy raktár kész síremlékek és butor-márványlapokban. Márvány-fürészelés és csiszolás.

Szuppek Gyula Zombor, üvegudvar. — Üveg, porcellán, lámpa, tükör és tábla-üveg gyári raktár. — E szakmában legnagyobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Stebler Antal műorás, ékszerész és vésnök Zombor, főutca. Nagy raktár mindennemű arany-, ezüst- és brilliáns ékszerek, valamint alpaca- és china-ezüst dísz tárgyakban. Meglepő olcsó árak. Javítások azonnal eszközöltnak. Zalogházi becsüs. MÁV. órás.

Szpevák Béla műbutorkészítő Zombor, Tököly-ut 10. sz. Készít kizárólag finom butorokat a legjutányosabb árak mellett.

Schön Adolf könyv-, zenemű-, papirkereskedés és könyvkötészet Zombor, Kossuth Lajos-utca. Alapítva 1852-ben.

Schneider János nyerges és kárpitos Zombor, Bezdáni-utca 7. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöltnak.

Teltsch Gáspár optikus, kötszerek és bőrrönggyára (Kossuth Lajos-utca). Villanyos berendezések, csillárok és villanykellékek olcsó beszerzési forrása.

Több új ház Zomborban a város legforgalmasabb utcáin eladó. A házak adó- és tehermentesek. — Bővebb értesítést ad **dr. Mátiás Márton.**

Tartalékos tiszt legelőkelőbb szereltetnek fel **Knip János** elismert legszolidabb egyenruházati üzletében Zombor, Bajai-utca 4. szám.

Tilger Mihály Zombor, Könyök-utca 15. sz. Ajánlja saját készítményű **sodronyfonat,** valamint **fonott lószőrt** és mindennemű kész **sodronyszövetet** és **szitaárut.** Vidéki megrendelések azonnal eszközöltnak.

Ugry István kályhás és agyagáruháros Bezdáni-ut 39. sz. Mintaraktár Erzsébet-tér 4. (Szemes-ház.) Ajánlja saját gyártmányú I-a Chamotte kályhát, tűzhelyeit stb. árut. Javítások, átrakások jótállás mellett pontosan eszközöltnak.

Virágkoszorúk és csokrok, virágkosarak stb. a legmodernebbül és legolcsóbban készít **Goeser Antal** Rákóczi-ut 42. szám. — Telefonszám 129. — Diszoklevéllel kitüntetve.

Zombori Iparosok Árucarnoka. Bácska legnagyobb butorraktára. — Elsőrendű kárpitosműhely. — Eladások részletfizetésre is.